

UF Stigen för företagsamhetsfostran

Ung Företagsamhet rf erbjuder pedagogiska lärmiljöer och inlärningshelheter som stöder undervisningen från förskolan till högskolenivå.

Bekanta dig med alla UF-program: ungforetagsamhet.fi

@nuoriyrittäjyys #Vårtsamhälle

Kontakta ett regionkontor nära dig!

Ung Företagsamhet rf. (UF) finns över hela Finland, från söder till norr, genom ett nationellt kansli i Helsingfors och flera regionala kontor. Vi har över 20 engagerade medarbetare, till hjälp för elever och lärare, med bred kompetens inom entreprenörskap och kontakter till näringslivet.

UF:s regionkontor runt om i landet ordnar skolningar i UF-programmen för lärare, ger råd i hur man tar i bruk programmen och ordnar regionala evenemang i anslutning till UF-programmen. Ett exempel är de regionala Våga vara företagsam – semifinalerna där man väljer ut de bästa UF-företagen till Våga vara företagsam - finalen. Kontaktuppgifterna till närmaste UF-kontor hittar du på adressen nuoriyrittajyys.fi/sv/kontakta-oss.

Förläggare: Ung Företagsamhet rf
Redaktion: Virpi Utriainen, Erja Anttonen och UF-arbetsgruppen
Layout: Anne Jokisaari
Översättning: Tom Nyman
Illustrering: Mirja Anttonen och Tero Villanen
Tilläggsuppgifter: ungforetagsamhet.fi

Välkommen med i programmet

Vårt samhälle

Programmet stöder elevernas delaktighet och erbjuder en erfarenhet av egna påverkningsmöjligheter och betydelsen av ens eget agerande. Programmet Vårt samhälle är en helhet riktad till elever i årskurs 4–6. I programmet bekantar sig eleverna med närmiljön och faktorer som inverkar på den. Programmet erbjuder verktyg till att lära sig medborgarfärdigheter genom egen aktivitet.

Lärarguiden presenterar programmets sex teman, som tar 1–2 lektioner/tema. Innehållet och teman stöder målen i läroplanen med fokus på arbetslivskunskap och entreprenörskap samt helhetsskapande undervisning. Samtidigt erbjuder programmet möjlighet till samarbete mellan skolan och aktörer utanför skolan. Genom teman som behandlas under lektionerna kan man bjuda in representanter för olika branscher för att berätta om sitt yrke eller t.ex. om beslutsfattande. Man kan också bekanta sig med olika yrken genom att besöka företag och göra utflykter.

Hoppas du får en givande erfarenhet och välkommen med!

Utnyttja Mätaren för entreprenörskapsfostran

Mätaren är ett självutvärderingsverktyg för rektorer och lärare inom den grundläggande utbildningen och andra stadiet. Med hjälp av Mätaren kan man bedöma och utveckla sin egen och läroinrättningens entreprenörskapsfostran.

Mätaren är kostnadsfri och det lönar sig att reservera ca 15 minuter till att svara.

www.lut.fi/mittaristo

Innehåll

Handledning i användning av programmet	4
Programsammanfattning.....	5
UF LP -stigen.....	6
Öppna dörren för en utomstående aktör.....	8
Programmets teman:	
1 En upptäcktsfärd i närmiljön	10
2 Fart på planerarna.....	14
3 Vi bygger en ministad.....	18
4 Olika yrken	22
5 Kodaren beordrar	26
6 Så här kretsar pengar	30
Ordförråd som anknyter till programmet.....	34
Följande UF-steg.....	35

Handledning i användning av programmet

Material

Övrigt tilläggsmaterial till programmet hittar du på UF:s hemsidor där du kan bekanta dig med bl.a.:

- infobrevet hälsningar hem till föräldrarna
- UF LP-stigen där du ser de närmare kopplingarna mellan programhelheten och olika läroämnena
- länkar och tips till användning av digitala arbetsredskap

nuoriyrittajyys.fi/sv/program
➔ Vårt samhälle

Genom att följa våra sociala kanaler och vår hashtag #Ungföretagsamhet hittar du mera stödmaterial och idéer som andra delat.

@NuoriYrittajyys #Ungföretagsamhet

Sammanfattning av programmet

Programsammanfattningen beskriver hur programmet Vårt samhälle framskrider. Meningen är också att sammanfattningen skall fungera som stöd då man tar i bruk programmet. Programmet innehåller sex teman som kan genomföras som stöd för läroplanen i den grundläggande utbildningen. Lektionsplanerna för olika teman är riktgivande och det finns inget rätt eller fel sätt att genomföra dem. Du kan genomföra lektionen helt enligt guiden eller använda den som en riktgivande stomme.

Varje tema innehåller

Tilläggsinformation

Viktiga innehåll om ämnet, begrepp, ord och förklaringar till dem.

Tilläggsövningar

Tilläggsövningar som hjälper dig att bekanta dig djupare med ämnet.

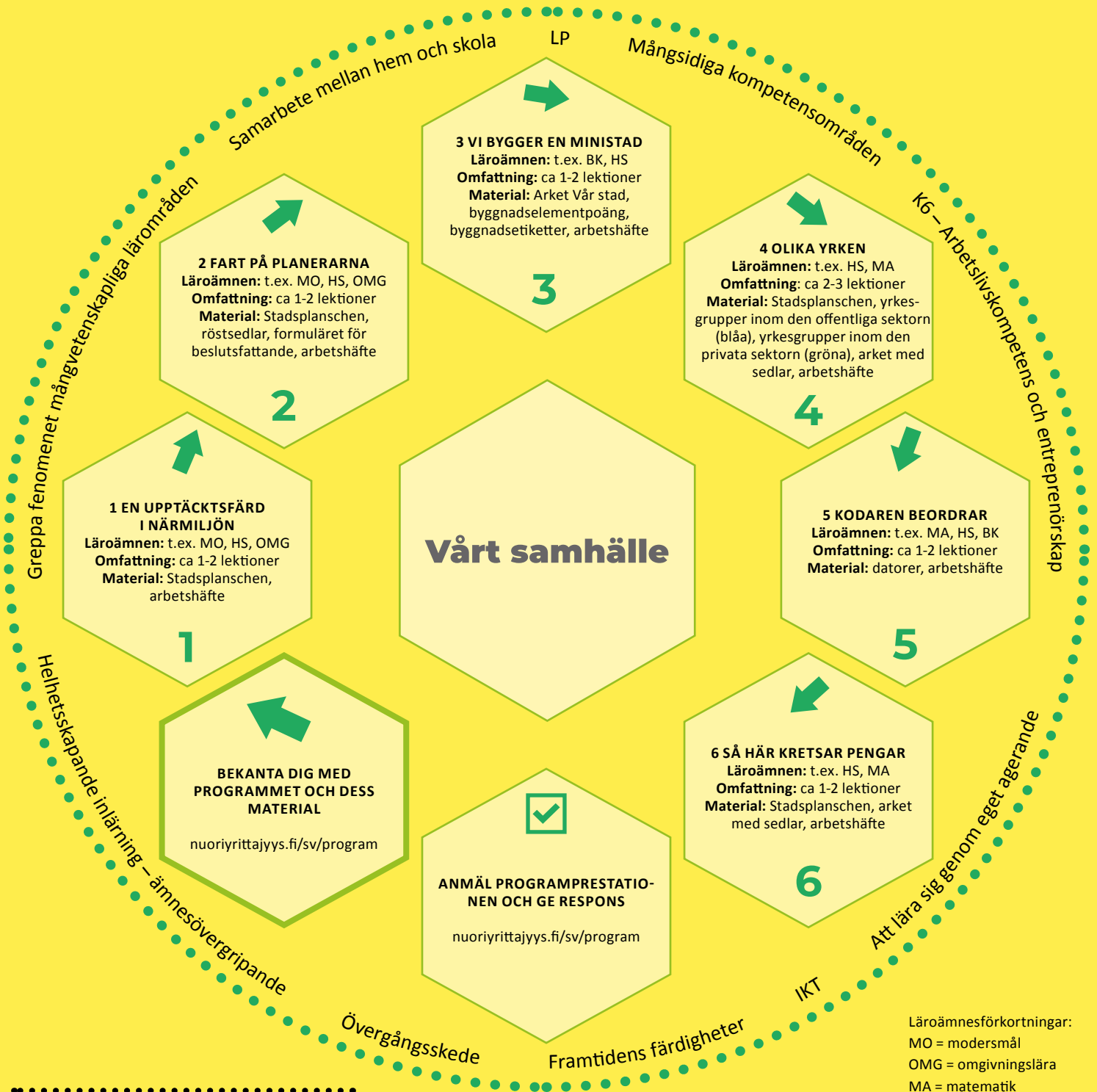
IKT-tips

Idéer hur man kan utnyttja bl.a. informations- och kommunikationsteknik.

Ta med en volontär från arbetslivet.

Tips om hur man kan förverkliga interaktion med aktörer utanför skolan.

Programsammanfattning

Övningssidor

nuoriyrittajyys.fi/sv/ungdomar

➔ Vårt samhälle

Läroämneshörkortningar:

MO = modersmål

OMG = omgivningslära

MA = matematik

BK = bildkonst

HS = historia och

samhällslära

UF LP -stigen

UF LP -stigen är tänkt som stöd för planering av det egna undervisningsarbetet. Genom stigen ser du hur programhelheten Vårt samhälle sammankopplas med läroplanen och du kan komplettera stigen så att den passar dina behov. UF-programhelheterna stöder en enhetlig inlärningsstig samt planeringen av mångsidiga kompetenser och mångvetenskapliga lärområden.

Eleverna bekantar sig med sina egna styrkor, olika människor och stärker den vägen sin interaktionsförmåga. Försök, misstag och kreativa idéer hör livet till och utvecklar en sund självkänsla. Genom uppgifter som lämpar sig för åldern bekantar man sig med framtidens färdigheter, närmiljön och dess mångfald.

1

En upptäcktsfärd i närmiljön

LP, årskurserna 4-6

Läroämnen:

K1 – Förmåga att tänka och lära sig

Vi funderar på olika aspekter i anknytning till ämnet, kommer till nya insikter, övar på att granska saker kritiskt.

2

Fart på planerarna

Läroämnen:

K7 – Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

Vi tränar på att hitta lösningar och fatta beslut i skolsamfundet samt att agera i praktiken.

3

Vi bygger en ministad

Läroämnen:

K3 – Vardagskompetens

Vi är med och utvecklar gemensamma tillvägagångssätt, tränar på beslutsfattande och sociala färdigheter.

rserna
-6

4 Olika yrken

LP, årskurserna
4-6

5 Kodaren beordrar

6 Så här kretsar pengar

Läroämnen:

K6 – Arbetslivskompetens och entreprenörskap

Eleverna handleds till att arbeta uthålligt, ta ansvar för sitt eget agerande, känna igen sina egna styrkor, bekanta sig med olika yrken och inse betydelsen av företagsamhet.

K2 – Kulturell och kommunikativ kompetens

Eleverna handleds i att värdesätta vårt kulturarv, prövar på olika uttryckssätt och tränar samarbete på många sätt.

Läroämnen:

K4 – Multilitteracitet

Eleverna handleds i att iakttä omgivningen, uppmuntras till att använda mångsidiga informationskällor och att jobba med olika medier.

Läroämnen:

K5 – Digital kompetens

Vi tränar på att använda olika verktyg, program och tjänster samt lär oss hur de används och fungerar genom att tillsammans pröva oss fram.

UF LP -sammanfattningen finns på adressen: nuoriyrittajyys.fi/sv/program.

Öppna dörren för utomstående aktörer

Längs med UF Stigen för företagsamhetsfostran bekantar vi oss med företagsamhet, kontroll över ekonomin och arbetslivsfärdigheter så att vi lär oss genom vårt eget agerande med hänsyn till olika åldrar. Externa aktörer så som föräldrar eller företagsrepresentanter ger aktuell kunskap om inställning, färdigheter och styrkor som behövs i det egna arbetet. De externa aktörerna är med och skapar en rolig, annorlunda och inspirerande inläringssituation.

Som lärare får du:

1. idéer till samarbetet mellan skolan och hemmet

Barnen lever i en mångfacetterad omgivning och har att göra med olika människor. Vilka olika näringsidkare deltar i att bygga upp en trivsam stad och omgivning? Vad jobbar barnens föräldrar med? Barnens föräldrar är den bästa resursen till att ta in externa aktörer som en del av skolans vardag. Föräldrarna kan berätta om sina egna yrken under programmets avslutningsevenemang eller delta genom olika aktiviteter under andra teman.

2. bekanta dig med olika yrken tillsammans med barnen

Barnen får bekanta sig med olika yrken på ett roligt och kreativt sätt. En läkare kan komma i sin vita rock med sitt stetoskop kring halsen och berätta om sitt arbete. Berättelserna om läkarens vardag är spännande och för med sig variation i barnens vardag. Barnen får fritt ställa frågor, kommentera och leda diskussionen.

3. stöd för att lära dig innehållen i UF-programmen

Genom att bjuda in en representant från arbetslivet till skolan skapar du ett nytt inläringstillfälle för eleverna. Den person som själv verkar i yrket är den bästa att berätta om färdigheter som behövs i yrket. Endast en frisör vet vad som är relevant i frisörsyrket. Arbetslivsrepresentanten kan berätta om sina egna erfarenheter och vad hen själv var bra på som barn eller upplevde utmanande.

Skriv upp målen för samarbetet:

• **Kom överens** om en lämplig tidpunkt med gästen.

• **Diskutera** programmets teman och uppmuntra gästen att inspirerande berätta sin egen berättelse, om de färdigheter som behövs i arbetet eller om vikten av samsarbetsfärdigheter.

• **Planera** en fortsättning för samarbetet. När och var kunde ni träffas igen? Kan samarbetet fortsätta under följande UF-program?

Färdigt infobrev om programmet för att skicka till volontärer finns på våra hemsidor.

Innan man inleder programmet är det bra att fundera på vilka roller läraren, eleverna och volontären har:

Läraren

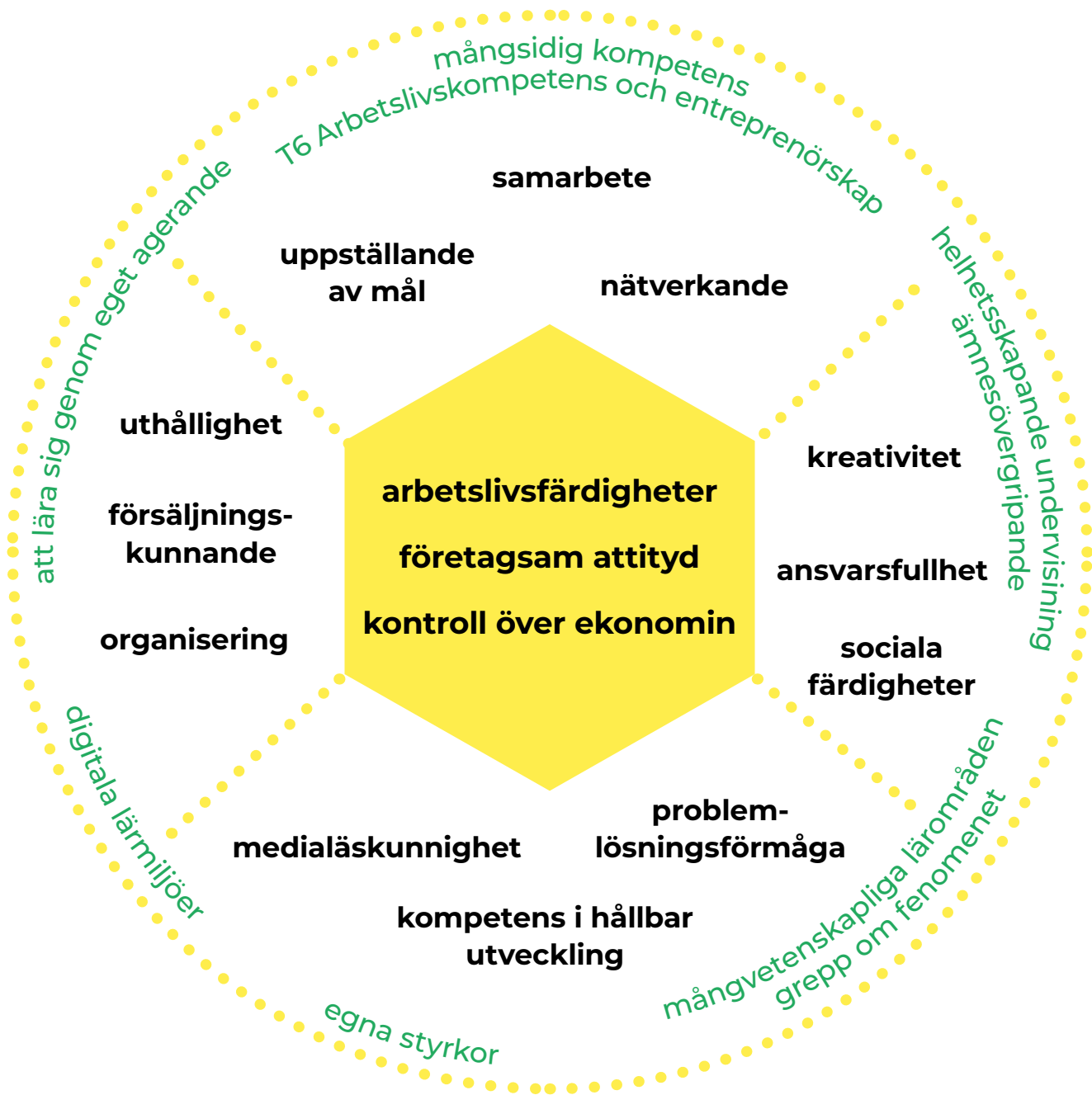
- fungerar som handledare för inläringen och vägleder eleverna från en etapp av programmet till följande genom att ställa frågor
- berättar med praktiska exempel som belyser för eleverna vad det är frågan om
- uppmuntrar till att söka information i olika källor istället för att ge färdiga svar
- uppmuntrar till egen aktivitet, att lära sig av andra, diskutera, debattera och lära sig genom att göra själv
- låter elever göra misstag och lära sig av dem

Eleven

- agerar aktivt
- lär sig i interaktion med andra
- bollar med idéer, gör, agerar, söker information, begår misstag, fungerar i grupp, löser problem → LÄR SIG MYCKET!

Volontären/ arbetslivs- representanten som gästar lektionen

- beskriver sina arbetsuppgifter och uppmuntrar eleverna att ställa frågor
- åskådliggör samhällets funktioner, arbetslivet, pengarnas kretslopp och yrkeskunskap med hjälp av konkreta exempel
- delar med sig av sina erfarenheter i lämpliga situationer och är närvarande i stunden
- fungerar som en positiv rollmodell
- uppmuntrar till ansvarstagande och ger konstruktiv och positiv respons

Ung Företagsamhet rf eller UF erbjuder daghem, skolor och läroinrättningar pedagogiska lärmiljöer och inlärningshelheter som stöder entreprenörskaps- och konsumentfostran. UF är en icke-vinstbringande förening och hör till den internationella takorganisationen Junior Achievement Worldwide. I Finland inleddes verksamheten år 1995.

UF Stigen för företagsamhetsfostran är en helhet som består av olika studieprogram. Stigen erbjuder praktiska verktyg till att stärka en företagsam attityd, arbetslivsfärdigheter och kontroll över den egna ekonomin hos barn och unga från förskola till högskolenivå. UF-programmen, som stöder målen i läroplanen, genomförs i skolorna som en del av undervisningen. Verksamheten, som bygger på lära genom att göra, stärker också samarbetet mellan unga och näringslivet.

Ta kontakt: info@nuoriyrittajyys.fi

    @NuoriYrittajyys #Vårtsamhälle

ungforetagsamhet.fi